Vlaamse Regering

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITÉ

Betreft: de validatie en indiening van het Belgische Sociaal Klimaatplan

Uiteenzetting

Op Europees niveau werd het Sociaal Klimaatfonds (SKF) opgericht om de sociale impact van het aankomende nieuwe emissiehandelssysteem voor gebouwen en transport (ETS2) te verzachten.
Voor België is een SKF-budget beschikbaar van 2,21 miljard euro: 1.656.324.515 euro SKF en 552.108.172 euro cofinanciering (25%), te verdelen over de federale overheid en de drie gewesten. Om aanspraak te kunnen maken op deze middelen voor de periode 2026 tot half 2032, moet elke lidstaat een Sociaal Klimaatplan indienen bij de Europese Commissie. Volgens de bepalingen van Verordening (EU) 2023/955 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds moest dit plan uiterlijk 30 juni 2025 worden ingediend.

Binnen België werd in de Nationale Klimaatcommissie overeengekomen dat elke entiteit (de drie gewesten en het federale niveau) een eigen bijdrage met maatregelen opstelt. Nadat deze wordt goedgekeurd, wordt ze gecompileerd in een Belgisch plan, dat na validatie door de Nationale Klimaatcommissie en het Overlegcomité wordt ingediend bij de Europese Commissie. Elk land moest uiterlijk 30 juni 2025 een Sociaal Klimaatplan (SKP) met maatregelen en investeringen indienen bij de Europese Commissie om aanspraak te kunnen maken op de middelen van het Sociaal Klimaatfonds (SCF).

Op 6 oktober 2025 keurde het Overlegcomité de finale verdeling van het Belgische budget uit het Sociaal Klimaatfonds voor de periode 2026 tot en met 2032 goed.
- Federale Staat: 13,13%
- Vlaanderen: 43,42%
- Wallonië: 32,95%
- Brussels Hoofdstedelijk gewest: 10,50%

Voor meerdere maatregelen is de opstart door de entiteiten voorzien in 2026, waardoor de afwerking en indiening van het geïntegreerde Belgische Sociaal Klimaatplan van belang zijn. Eens ingediend voorziet de EC een periode tot maximaal 5 maanden voor evaluatie en beoordeling van het plan. Elke entiteit behoudt de mogelijkheid om haar maatregelen en budgetverdeling bij te sturen, in functie van de feedback van de Europese Commissie en het verloop van de uitvoering van de maatregelen.

Nu enkele belangrijke obstakels voor de afwerking en indiening van het Belgische Sociaal Klimaatplan zijn weggewerkt, is een zo snel mogelijke indiening hoogdringend:
- Er zijn bij meerdere entiteiten maatregelen waarvan opstart voorzien en gebudgetteerd is vanaf 2026;
- De lancering van de maatregelen uit het plan kan een welkome positieve impuls geven aan de economische activiteit in onder meer de sectoren bouw en mobiliteit;
- De Europese middelen kunnen pas door de EU worden toegekend en overgemaakt na goedkeuring door de Europese Commissie van het nationale Sociaal Klimaatplan;

//

- De nota aan het Overlegcomité van 13 januari 2026, geagendeerd door de federale minister van Europese Zaken, betreffende de omzetten en uitvoeren van Europees recht verzoekt de bevoegde autoriteiten van de gefedereerde entiteiten om de overschreden én toekomstige deadlines te respecteren zodat boetes en andere problemen kunnen worden vermeden.

Op het Overlegcomité van 19/05/2026 werd het volgende genotificeerd:

"Het dossier zal op korte termijn worden voorgelegd aan een volgend (elektronisch/buitengewoon) Comité, uiterlijk tegen 15 juni 2026."

Op 15/06/2026 waren evenwel nog niet alle entiteiten in staat gevalideerde maatregelen voor te leggen aan het Overlegcomité.

Per mail van 15 oktober gaf het kabinet van Minister-President Dolimont aan dat het Waalse Gewest zijn maatregelen naar alle waarschijnlijkheid zou goedkeuren op 12 november. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de federale Staat gaven al eerder aan dat zij in staat waren hun maatregelen formeel in te dienen bij de Europese Commissie.

Bijgevolg kan worden vastgesteld dat de vier entiteiten hun maatregelen op 12 november afgewerkt politiek gevalideerd zullen hebben. Het Overlegcomité van 16 november vormt dan ook de eerstvolgende gelegenheid om het Overlegcomité formeel kennis te laten nemen van de verschillende maatregelen met oog op indiening.

De Vlaamse Regering verzoekt het Overlegcomité akte te willen nemen van de gebundelde maatregelen van de vier entiteiten. Ook wordt voorgesteld dat de andere gemeenschappelijke elementen van het plan zo snel mogelijk worden gefinaliseerd en het integrale Belgische plan te laten valideren in de schoot van de Nationale Klimaatcommissie gevolgd door de indiening bij de Europese Commissie.

Voorstel van beslissing

Het Overlegcomité:

1) Neemt akte van de maatregelen van de verschillende entiteiten voor het Belgisch Sociaal Klimaatplan;
2) Gelast de Nationale Klimaatcommissie om zo snel mogelijk de verschillende maatregelen te compileren in een Belgisch Sociaal Klimaatplan, en om zo snel als mogelijk de verdere voorbereidingen te treffen voor indiening;
3) Gelast de Nationale Klimaatcommissie om het Belgisch Sociaal Klimaatplan, na validering door zijn leden, in te dienen bij de Europese Commissie.

Leden die het dossier indienen

Het dossier wordt ingediend door de minister-president van het Vlaams Gewest.